

2.2.2017

Tilastokeskus

Selvitys Ahvenanmaan talousjärjestelmästä**Tausta**

Ahvenanmaan talousjärjestelmää ollaan uudistamassa Ahvenanmaakomiteassa osana Ahvenanmaan itsehallintolain uudistamista. Komitean toimikausi päättyy 30.4.2017. Komitean toimeksiannon mukaisesti komitean tulee ehdottaa toimenpiteitä taloudellisen itsehallinnon kehittämiseksi.

Ahvenanmaan itsehallinto ja talousjärjestelmä ovat nousseet esille myös Manner-Suomea koskevassa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisessa ja erityisesti rahoitusmallin valinnassa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuun siirtyessä maakunnille ansiotuloverotusta siirretään Manner-Suomen kunnilta valtiolle, jolloin valtion verotusta kasvatetaan ja kuntien alennetaan vastaavalla osuudella. Jotta uudistuksella olisi mahdollisimman vähäinen vaikutus Ahvenanmaalle, valtionverotuksessa otetaan käyttöön erityinen verovähennys ahvenanmaalaisille.

Hallituksen ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen yhteisessä strategiakouksessa 21.11.2016 sovittiin maakunnan ja valtakunnan välisiä taloudellisia suhteita koskevan selvityksen tekemisestä. Selvitys antaa kattavaa ja puolueetonta tietoa Ahvenanmaan julkisen talouden tilanteesta, jonka pohjalta hallitus ja eduskunta pystyvät käymään keskustelua Ahvenanmaan tilanteesta.

Selvityksen tavoite

Selvityksen tavoitteena on antaa toteutumatietoihin perustuva kokonaiskuva Ahvenanmaan maakunnan julkisen talouden tilanteesta vuodesta 2000 lähtien. Selvityksen tarkoituksena on kuvata Ahvenanmaan maakunnan talousjärjestelmää ja siihen liittyviä rahamääräisiä tulonsiirtoja valtakunnan ja Ahvenanmaan välillä sekä koota yhteen tiedot Ahvenanmaalta kertyneistä välittömistä ja välillisistä veroista, maakunnan ja kuntien lainanotosta sekä julkisen vallan ahvenanmaalaisille yksityishenkilöille, yhteisöille ja yrityksille maksamista tulonsiirroista. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan ja kuntien taloudellista asemaa verrataan Manner-Suomen maakuntiin ja kuntiin.

Tietolähteet ja menetelmä

Tiedot tulonsiirroista, veroista ja julkisen sektorin velanotosta saadaan valtion tilinpäätöstiedoista sekä hallinnollisista rekistereistä, lähinnä Verohallinnosta, Valtiokonttorista, Kelasta ja Tilastokeskuksesta. Tiedot yrityksille maksetuista yritystuista saadaan työ- ja elinkeinoministeriön alaisilta virastoilta ja viranomaisilta. Tietolähteenä käytetään myös alueellisen tilinpidon tietoja, joita Tilastokeskus on koonnut.

Selvityksen tekijä	Valtiovarainministeri antaa toimeksiannon selvityksestä Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen erikseen nimeämä työryhmä vastaa selvityksen tekemisestä. Tarvittaessa hankkeen ohjausryhmä auttaa tietojen selvittämisessä ja niiden saamisessa. Ohjausryhmä ei vaikuta selvityksen sisältöön. Selvityksen sisällöstä vastaa Tilastokeskus.
Aikataulu	Selvityksen tekeminen aloitetaan heti ja se valmistuu viimeistään 31.3.2017. Selvitys julkaistaan sekä suomeksi että ruotsiksi.
Kustannusarvio	Valtiovarainministeriö maksaa Tilastokeskukselle selvityksen tekemisestä 25 000 euroa, kun tutkimus on valmistunut ja täyttää sille asetetut tutkimustavoitteet. Lisäksi varataan 5 000 euroa matkustus- ja käännöskuluihin (veloitus valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28.01.01).
Ohjausryhmä	Selvityksen tekemistä tukee ja edistää ohjausryhmä, jossa ovat jäseninä valtiovarainministeriön, Ahvenanmaan maakuntahallituksen, Tilastokeskuksen sekä Ahvenanmaan tilasto- ja tutkimustoimiston (ÅSUB) seuraavat asiantuntijat: Elina Pylkkänen (pj.), vero-osasto, valtiovarainministeriö Jan Nokkala, Tilastokeskus Jouko Kinnunen, ÅSUB Aku Alanen, ulkopuolinen konsultti (v. 2016 saakka Tilastokeskuksessa) Filip Kjellberg, vero-osasto, valtiovarainministeriö Petri Syrjänen, budjettiosasto, valtiovarainministeriö Reetta Varjonen-Ollus, vero-osasto, valtiovarainministeriö Robert Lindblom, Ålands landskapsregering Niclas Slotte, Ålands landskapsregering Ohjausryhmä kokoontuu noin kaksi kertaa hankkeen aikana. Ohjausryhmän jäsenten matkakustannuksia ei korvata hankkeen määrärahoista. Vain sellaiset selvityksen tekemiseen liittyvät matkakulut korvataan, joissa Tilastokeskus tarvitsee apua tietojen saannissa ja selvittämisessä.

Valtiovarainministeri

Petteri Orpo

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki